

მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო გაზეთი №10(24) 2012 წ. 16-31 მაისი ფასი 50 თეთრი

თანობიერი

მუნიციპალიტეტის გამგეობაში

15 მაისი, 2012 წელი

საგარეოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის 15 მაისის თათბირზე მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილეებმა შალვა ჯაბადარმა, გონა (ვეფხია) ჩერქეზიშვილმა,

გიორგი ბეჰიტაშვილმა გამოიკითხეს მუნიციპალიტეტის თითოეულ ტერიტორიულ ერთეულში 9 და 14 მაისს მოსული სეტყვისა და ძლიერი წვიმების შედეგად მიყენებული ზარალის შესახებ და

თითოეულ რწმუნებულს სთხოვეს ზედმიწევნით, სისრულით აღეწუსათ მიყენებული ზარალი, ინფორმაცია წარმოედგინათ გამგეობის შესაბამისი სამსახურებისათვის. როგორც გაირკვა, 9 მაისს მოსულმა სეტყვამ მხოლოდ ხაშმის, პატარძელის, წყაროსთავის, ნინოწმინდის, გიორგიწმინდისა და საგარეოს მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთები დააზიანა. 14 მაისს მოსულმა სეტყვამ კი მუნიციპალიტეტის ყველა ტერიტორიული ერთეულის ინფრასტრუქტურა მოშალა, ზოგიერთი მოსახლის სახლის სახურავი და საყრდენი კედელიც დააზიანა.

22 მაისი, 2012 წელი

საგარეოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის თათბირს მუნიციპალიტეტის გამგებ-

ლის მოადგილე გონა (ვეფხია) ჩერქეზიშვილი უძღვებოდა. მან მუნიციპალიტეტის ტერიტორიული ერთეულის რწმუნებულებს დაწვრილებით გამოჰკითხა სტიქიისგან მოსახლეობისათვის მიყენებული ზარალი. როგორც გაირკვა, სეტყვამ ერთიანად მოშალა თითქმის ყველა ტერიტორიული ერთეულის სასოფლო თუ ცენტრალური გზები, სერიოზულად დაზიანდა როგ ადგილებში სასმელი წყლის მიღები და სათავე ნაგებობები, ასევე, დაზიანდა საცხოვრებელი სახლები, ქვა-ღორღისაგან გადაივსო სარწყავი არხები, სეტყვამ სერიოზული ზიანი მიაყენა მევენახეობას.

კ. გამსახურდია: „ვაზის ყვავილობა – ნამდვილი სასწაული დედამიწისა“ ...
ვაზი ამ დღესასწაულისათვის ემზადებულია

მაისის დასაწყისიდან სეტყვამ უკვე რამდენჯერმე დააზარალა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა. მაგრამ ისეთი ზარალი, რაც 14 მაისს, სადამო ხანს მოსულმა სეტყვამ მიაყენა მთელი რიგი სოფლების მევენახეებსა და საერთოდ, მოსახლეობას, კარგა ხანია აღარ ახსოვთ ასაკიან ადამიანებსაც კი. იმ დღეს ისეთი ძლიერი სეტყვა მოვიდა საგარეოსა და ნინოწმინდაში, კახეთის გზატკეცილის გასწვრივ კარგა ხანს იდო გაუმდნარი სეტყვა, ზოგიერთ უბანში კი მეორე დღესაც გაუმდნარი იყო სახლების წვიმის წყლის მიღებიდან ჩამოსული სეტყვის გროვები.

აღბათ ძნელი წარმოსადგენი არაა, თუ რა ზიანს მიაყენებდა ამგვარი სეტყვა ვენახებსა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავალს. არასრული მონაცემებით, მუნიციპალიტეტის სოფლებსა და საგარეოში სხვადასხვა ოდენობით დაისეტყვა 632 ჰა ვენახი. ზოგიერთ მონაკვეთებში კი 90-100 პროცენტითაც სოფლების მიხედვით ეს ზარალი ასე გამოიყურება – ხაშმსა და პატარძელში სეტყვამ ვენახები 30%-ით დააზიანა, ამდენივე პროცენტით დაზიანდა ვენახები შიბლიანსა და მზისგულში, ნინოწმინდასა

და წყაროსთავში. ვენახებზე მიყენებულმა ზარალმა 70% შეადგინა, ქ. საგარეოში, გიორგიწმინდასა და ანთოკ-მარიამჯვარში 70-დან 100%-ის ჩათვლით. სულ მთლიანობაში მევენახეებზე მიყენებული ზარალი ყურძნის საშუალო მოსავლიანობაზე გადაინაწილებით, რამდენიმე მილიონ ლარს შეადგენს. აღარაფერს ვამბობთ სხვა კულტურების განადგურებასა და ზარალის შესახებ.

ისმის კითხვა, რა არის მევენახისათვის ამ მდგომარეობიდან გამოსავალი? ცხადია, ის ვენახები, რომლებიც მთლიანად დაისეტყვა, მევენახეს წელს მოსავალს ვეღარ მისცემს. მოსავალი კი არა, ასეთებს აღბათ ის უნდა აწუხებდეთ, რომ მომავალი წლისთვის მაინც გამოიტანოს ვაზმა ყლორტი, ხოლო ვენახები, რომლებიც ნაკლები ხარისხით დაზიანდა, როგორც მევენახე-სპეციალისტები გვირჩევენ, სასწრაფოდ უნდა შეწამულიყო გადარჩენილი მოსავლის შესანარჩუნებლად. თუმცა, ამ უხვნადექიანი ამინდების პირობებში, ვენახებს ისედაც ჭირდება წამლობა, რადგან შექმნილია ოპტიმალური პირობები ჭრაქისა და ნაცრის გავრცელებისათვის. მაღალი ტემპერატურა და ნადექიანობა ხელს უწყობს ვაზის

ყვავილობის დაჩქარებასაც. შესაბამისად საჭიროა დაჩქარდეს ყვავილობამდე გათვალისწინებული ვაზის მოვლის აგროტექნიკური ღონისძიებები – პირველი ფურჩენა, ზედმეტი და უმოსავლო ყლორტების შეცლა, შხამქიმიკატებით წამლობა. სპეციალისტების რჩევით, ვაზის ყვავილობამდე ვენახები სასურველია სამჯერ მაინც შეიწამლოს. აგროწესების მიხედვით

პირველი წამლობა იწყება 9-10 მაისიდან, რასაც 10-14 დღის შემდეგ მეორე წამლობა მოსდევს, მესამე კი ტარდება უშუალოდ ყვავილობის დაწყების წინ. ყვავილობის დამთავრების შემდეგ, მარცვლის გამოხორბლისთანავე ტარდება მეოთხე წამლობა.

დაუშვებელია ყვავილობის დროს რაიმე სამუშაოების ჩატარება. აკი ამაზე ქართველ კაცს უთქვამს კიდევ „ვაზმა ინატრა: ნეტავ ჩემი ყვავილობის დროს ჩემი პატრონი ავად გახდეს, ვენახში რომ ვერ შემოვიდესო“.

გივი დაბახიშვილი

ვაზი ყვავილობისათვის ემზადებოდა. 2012 წლის 14 მაისი

წარსული, აწმყო და მომავალი

ჩვენი მუნიციპალიტეტის

ტერიტორიული ერთეული

ს ა შ მ ი

დასასრული

თვითონ ვუვლით, ვწმენდთ. მოსახლეობის ერთი ნაწილი ამაზე უარს არ ამბობს. შარშან 22 კაცი გამოვიდა მის გასაწმენდად.

- ბუნებრივი აირის შემოყვანა დაიწყო სოფელში...

- დიას. სოფელში ცენტრალური მილგაყვანილობა დამთავრებულია, ის, რაც პროექტით იყო გათვალისწინებული. სოფელში 3 კილომეტრის სიგრძის მონაკვეთიდა გასაკეთებელი. ასმა ოჯახმა უკვე გააკეთა გაყვანილობა.

- ასი ოჯახი ცოტა.

- ცოტაა, მაგრამ მსურველები თითქმის აღარც არიან.

- მიზეზი?

- ძვირი უჯდებათ. 400-დან 800 ლარამდე.

- მოხმარებული გაზის ღირებულებაც სხვადასხვააო, რატომ?

- დიას. ერთი კუბური მოხმარებული გაზი 0.45 ლარი უჯდება მათ, ვინც „საგარეჯო-გაზთან“ დადო ხელშეკრულება გაზგაყვანილობის სახელში შეყვანაზე. 0.60 ლარია მისთვის, ვისაც „სოკარის“ კომპანია მოემსახურა. თუ დარეგულირდა ფასები, მაშინ სხვებიც ისარგებლებენ ამ სიკეთით.

- სასოფლო გზები...

- გასულ წელს 2 კილომეტრი მოასფალტდა, ერთი ნაწილი წინა წლებში მოსფალტდა. ცენტრალური ავტომობილტრაიდანი ჩვენს სოფლამდე 4,5 კმ-ია. სოფელში სასოფლო გზების მთლიანი სიგრძე 14 კმ-ია. აქედან ნაწილი მოხრეშილია, ნაწილი კი, ე.წ. „ყარაბულახთან“, აჭარლების დასახლებასთან და სასაფლაოს მიმდებარე გზები - მოსახრეში. გასულ წელს 35 ათასი ლარის სამუშაოები ჩატარდა ცენტრალური ავტომობილტრაიდანი სოფლამდე მისასვლელი ასფალტისაფარიანი გზის სრული და ნაწილობრივი რეაბილიტაციისათვის.

- „რა საჭიროა გზა, თუ ტაძრამდე არ მიდისო“.

- სოფელში მოქმედი ეკლესია ვაშინდა ნიკოლოზის სახელობის და წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიები. „სკოლის უბანში“ გვაქვს იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესია, რომელშიც მხოლოდ ნათლისმცემლობისას ტარდება წირვა. კაწარეთის წმინდა სამების მამათა მონასტერი კი, მოგესხენებათ, ფუნქციონირებს და მთავრებისკოპოსის რეზიდენციაც იქ არის განთავსებული. აი, გზა კი ნამდვილად ძნელადმისასვლელია სამების მონასტერშიც და ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ეკლესიამდეც.

- საბავშვო ბაღი, აღსაზრდელები...

- ბაღის შენობის ჭერი დაზიანებულია, კედლებიც ზიანდება. ბაღის შენობა მთლიანად გასაკეთებელია. 8 თანამშრომელი 30 აღსაზრდელს ემსახურება. ბაღის მენეჯერის მოვალეობას ელენე ოდრაპიშვილი ასრულებს.

- დღეს სკოლაში დიდი, მასშტაბური გარდაქმნები დასახული. როგორ პასუხობს ყოველივე სიახლეს დღეს ხაშმის საჯარო სკოლის შენობა.

- სკოლის მენეჯერია გამოცდილი პედაგოგი ეკა გოგელია. სკოლის 181 მოსწავლის აღზრდას 25 პედაგოგი ემსახურება. სკოლა გარემონტდა. შეიცვალა კარფანჯარა, იატაკი, მაგრამ სპორტდარბაზს ნამდვილად ესაჭიროება კაპიტალური შეკეთება. დარბაზს იატაკიც კი არ აქვს, რაც სირთულეებს ქმნის - რეპტილებების ხშირი სტუმრობის მიზეზი ხდება.

- საექიმო ამბულატორია უნდა პასუხობდეს იმ გაზრდილ მოთხოვნებს, რასაც ჯანდაცვის სფეროს წინაშე აყენებს დღევანდელი...

- საექიმო ამბულატორია დღეს ნაქირავებ შენობაშია. დიდი სურვილი გვაქვს იგი გამგებობის შენობაში გადმოვიტანოთ, გამგებობის ადმინისტრაციულ შენობაში შეიძლება გარემონტდეს ოთახები და აქ დაცულიც იქნება იგი. დღეს ხაშმელთა მაღლობას იმსახურებენ ექიმები მაია კეველიშვილი და თინიკო ციქურიშვილი. ისინი სწორედ ისეთი ექიმები არიან, რომ-

- ისევე, როგორც ყველა კახელი, ხაშმიც შევენახვობას მისდევს და საკმაოდ წარმატებულიაღაც. ღვინო

- ხაშმის საფერავი საქართველოში და საერთოდ, მსოფლიოში ცნობილია...

- დიას. ხაშმელები ძირითადად მიწასთან არიან შეკრებიულნი. მხოლოდ ხაშმურ საფერავს ნუ აქვთ, ხაშმელებს ისეთი ბოსტნეული - კიტრი და პომიდორი მოჰყავთ ამ დალოცვილ მიწაზე, რომ ბაზარში, სადაც ჩვენებური კიტრი და პომიდორი შედის, იქ ამ სახის ბოსტნეულის რეალიზაცია მანამდე ჩერდება, სანამ ხაშმური ბოსტნეული არ გაიყიდება.

რაც შეეხება საფერავს, მას დიდი ხნის ისტორია აქვს, მისი „ბიოგრაფია“ თამარ მეფიდან მოდის. მან ბერები გამოგზავნა აქ საფერავის ჯიშის ვაზის დასათესად. შემდეგ კი ვიცით, რომ აქ ბერები უფლიდნენ საფერავს. ახლაც ჰქვია ადგილს „ბერებიანი ზვარი“, საიდანაც მიღებული მოსავალი უდაბნოში, დ. გარეჯში არსე-

კაწარეთის სამება

საწარმო ფუნქციონირებს და იქ არის ზოგიერთი დასაქმებული. ადრე ასფალტის ქარხანა ფუნქციონირებდა, მაგრამ ახლა უმოქმედოა. ამიტომაც მიეჯაჭვა აქაური კაცი მიწას - მარჩენალს.

- სოციალურად დაუცველთა ბაზაშიც იქნებიან შესაბამისად გაერთიანებული.

- 80 კაცი იყო, მაგრამ გადამოწმების შემდეგ ეს რიცხვი ალბათ შეიცვლება და დაზუსტდება.

- ქართულ ჯარში...

- ექვსი ხაშმელია დღეს.

- ხაშმის ბერი გამორჩეული შეილი ჰყავს, იოსებ იმედაშვილით, დიმიტრი ბაქრაძით დაწყებული, თუმცა, იქნებ მანამდეც იყვნენ...

- ასეა. აბა, ხაშმის საფერავი ვინ მოიტანა ჩვენამდე, ისინი ყველანი ხომ ხაშმის გულშემატიკორები, დამცველები იყვნენ?! დღეს იოსებ იმედაშვილის სახლ-მუზეუმი შეუქმალა ითხოვს... დიმიტრი ბაქრაძის სახლზე კი ზემოთ გვქონდა უკვე საუბარი. ჩვენ მგალობელთა გუნდიც გვეყოლია, რომლებიც დიდი პოეტის აკაკი წერეთლის დაკრძალვაზე იყვნენ და მათმა გალობამ აღვრთოვანებაში მოიყვანა ყველა, ვინც კი მოისმინა.

ჩვენ კი არა, მთელი საქართველო ამყოფს იმით, რომ ჩვენი სოფლიდან 7 აკადემიკოსია გამოსული, პროფესორები, პედაგოგები. დავიწყეთ ისევე იოსებ იმედაშვილითა და დიმიტრი ბაქრაძით. თემურ ჯაგორდინიშვილი, გოგი ყირმელაშვილი, შალვა და ივანე ნახუცრიშვილები, თუხიკო თუგუაძე, გაია ნახუცრიშვილი, ალექსი ქისტაური, რეზო ინანიშვილი, ვახტანგ ქარუმიძე, გურამ ლოლაძე, ჯიმშერი და ელენე კოშორიძეები, სპირიდონ ქოქრაშვილი, ნოშრევან ქოქრაშვილი, ვარდიკო ნიკოლაშვილი (ეს უკანასკნელი სამი დღესაც საბაჟო პედაგოგების სახელით რჩებიან თანასოფელთა სსოვნაში).

- სამომავლო გეგმებზე რას გეგმავთ, 2012 წელს რა გაკეთდება ხაშმში?

- 2012 წელს „სოფლის განვითარების“ პროგრამით მოხდება სახმელი წყლის ქსელების რეაბილიტაცია, აუცილებლად არის ამოსაცვლელი 670 მეტრი და 120 მეტრი ნაწილობრივ, რასედაც 332859 ლარია გამოყოფილი. ასევე, სასოფლო გზაზე ცენტრალური ბიუჯეტის დაფინანსებით (39249 ლარი) მოეწყობა სანიადვრე არხი,

მოსახლეობასთან შეხვედრისას საქართველოს პარლამენტის წევრი ზაზა გულაკაშვილი სკოლის ეზოში არსებული სტადიონის გარე განათებას შეჰპირდა ჩვენს ახალგაზრდობას, ასევე იგი „აჭარლების უბნის“ მისასვლელი გზის მოხრეშვას დაპირდა აქაურ მოსახლეობას, ვნახოთ. ☼

შენველრა კახეთის მხარის გუბერნატორთან და მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელ პირებთან.

ლებიც ექიმის ფიცს არასოდეს დაღატობენ. ადრე, ათეული წლების წინ დიმიტრი ბაქრაძის სახლში იყო საექიმო სტაციონარი, სადაც 10 საწოლზე იყო პალატა და ხაშმელები ხშირადც მკურნალობდნენ სტაციონარულად. დღესაც იმ სახლში საექიმო ამბულატორიის გადატანას ითხოვს მოსახლეობა. ვნახოთ...

ბულ იოანე ნათლისმცემლის მონასტერს ეწოდებოდა. ჩვენთან სახელწოდებით „სამებისთან არხიც“ არის სარწყავი სისტემის ერთ-ერთი ნაწილი. „ყარაბულახის“ ზვარში მოწეული მოსავალი - საფერავის ჯიშის ყურძნისგან დამზადებული ღვინო საბარძიმე ღვინოდ იწოდებოდა და საქართველოს მართლმადიდებლურ ეკლესია-მონასტრებში იგზავნებოდა. აქ კომუნისტების დროსაც ფუნქციონირებდა ღვინის ქარხანა, სადაც ღვინოს - ხაშმის საფერავს აყენებდნენ. შემდეგ ის „ემემბი“-ს სახელწოდებით საქართველოს საპატრიარქოს დაქვემდებარებაში შევიდა, თუმცა დღეს უფუნქციოა.

ისე, ღვინოზე ვსაუბრობდით, ხაშმის საფერავზე, რომელიც იაპონელებმაც კი შეისყიდეს თურმე ხიროსიმასა და ნაგასაკე ატომური ბომბების აფეთქების შემდეგ - რადიაციის საწინააღმდეგოდ. რაც იმას ნიშნავს, რომ მას ონკოლოგიური დაავადებების საწინააღმდეგოდაც იყენებენ. გადმოცემით ვიცით, რომ ორსულ ქალს თვითონ ოჯახის წევრები გარკვეული დოზით აძლევდნენ, ამასთან ბავშვსაც, მოხუცსაც დადგენილი ნორმით. საფერავის ჯიშის ყურძნის სიტკბო 22 გრადუსზე არ აღის, სხვა შემთხვევაში

შენველრა კახეთის მხარის გუბერნატორთან და მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელ პირებთან.

ანა მამული სარეზერვუარო

საუკუნის ტკივილი — საღვთო ნიშნა აღგილუბი ჩინიტიური, გერტუბანი, უღახნი

დავით გარეჯის სამჯერ მოლოცვა იერუსალიმში ქრისტეს საფლავის მოლოცვის ტოლფასიანობა მხოლოდ აქავეს მიაჩნია.

ყოველ წელიწადს რომ არ მოილოცოს, თაყვანი არ სცევს წმინდა დავითის საფლავს, არ შეუძლია. დანტერესება ამ უდიდესი კომპლექსის მიმართ კი ბოლო დროს მხოლოდ ქართველი მომლოცველების როლია. აქ, თბილისთან ახლომდებარეობის გამო, არაერთი ტურისტული ჯგუფი ჩამოდის ყოველკვირეულად — ჩვენი კულტურის, ჩვენი ისტორიის გასაცნობად. არ ახალია და ძველია, რომ გარეჯის სამონასტრო კომპლექსს და მითუმეტეს — ჩინიტიურს გადამოთვლელი გვედავებოდა, თავად ქართველ მართლმადიდებელ მრევლს ხელს უშლიან იმ წმინდა ადგილების მოლოცვაში, რომელიც ქართველი კაცის ხელით არის აგებული-აშენებული, მამაპაპეულად, სისხლით მორწყულ მიწაზე. ჯერ იყო და 2005 წლის 31 აგვისტოს აზერბაიჯანელმა მესაზღვრეებმა დააბოკოვეს და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ჯანდარის სასაზღვრო კომენდატურაში წაიყვანეს „ჩინიტიურის“ კოშკის სარესტავრაციო

სამუშაოებზე მყოფი რესტავრატორები და დავითის ლავრის წინამძღვარი მამა მაკარი, მასზე წინ კი ქართველი ჟურნალისტები ხელბორკილდადებულები 3 დღე საპატიმროში ჰყავდათ გამოწყვედილი. ახლახანს კი, ვითრუბა დღეს, 6 მაისს, 12 საათსა და 30 წუთზე უღახნოს მონასტრის ორივე ჩინიტიური დაიკავეს ადგილობრივი და სამარტვილე ტაძრებთან. ტაძრებთან 5-5 კაციანი ჯგუფები დადგნენ და ჩვენი მესაზღვრეების თქმით მათ ტყვიამფრქვევიც ჰქონიათ.

ჩვენი წინა თაობების გულგრილობამ, უმოქმედობამ, არხენობამ, ჩინიტიურის კოშკი და უღახნოს მონასტერი ჯერ ბუფერულ ზონად აქცია საქართველოსა და აზერბაიჯანის შორის და ახლა, დღეს კი, უკვე საზღვარი აქ „გაპყავით“ აზერბაიჯანელ მესაზღვრეებს თავიანთი ხელისუფლების დაფარებით, ბუფერულ ზონად კი უკვე დავით გარეჯის ლავრა „იქცა“. აქამდე თუ ქართველების ტყივლი ამ სამონასტრო კომპლექსის ნგრევა-განადგურება იყო რუსის ჯარის პოლიტიკის გამო, ახლა ფიზიკურადაც ვკარგავთ მას. სწორედ ჩინიტიურის, დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის საქართველოს კუთვნილებაზე გვესაუბრება დღეს **საქართველოს ისტორიისა და ძეგლების დიდი ქომაგი, ისტორიკოსი ალ. უღახნი**:

როდესაც რუსეთმა დაიწყო კავკასიური ომები, რუსეთის მიერ საქართველოს შეერთების პარალელურად შეუდგა აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე არსებული სახანოების დაპყრობასაც და ისინი გუბერნიებად გადააკეთა. ასე იყო 1917 წლამდე, როცა ჯერ ამიერკავკასიის სეიმი შეიქმნა, ხოლო მისი დაშლის შემდეგ 1918 წლის გაზაფხულზე გამოცხადდა აზერბაიჯანის მუსავატური, სომხეთის დაშლაკური და საქართველოს მენშევიკური სახელმწიფოები.

1920 წლის აპრილში წითელმა არმიამ ჯერ აზერბაიჯანი დაიკავა, შემდეგ სომხეთი და 1921 წლის თებერვალში რუსეთის აგრესიის შედეგად საქართველოშიც ძალით დაამყარეს საბჭოთა წყობილება. სწორედ აქედან იწყება საქართველოს ტერიტორიების დანაწილება. ბოლშევიკურმა რუსეთმა საქართველოს ჩამოატარა საინგილო — ზაქათალის, კახის, ბელაქინისა

და ალიაბადის ტერიტორია და აზერბაიჯანს გადასცა. ასევე საქართველოს ჩამოატარეს სიღნაღისა და თბილისის მაზრის მნიშვნელოვანი ტერიტორიები (მათ შორის მთელი დავით გარეჯის უღახნი). აზერბაიჯანის საზღვარმა საგარეჯოს რაიონის ტერიტორიაზე ე.წ. „აქლემის გორაზე“ გადმოიწია. მხოლოდ ლენინის გარდაცვალების შემდეგ შეძლეს ქართველმა პატრიოტებმა დავით გარეჯის ტერიტორიის ნაწილის დაბრუნება. 1924 წლის ნოემბერში საქართველოს გადმოეცა დავით გარეჯის მონასტრების ნაწილი, მაგრამ საზღვარი ისე იქნა გავლებული, რომ დავით გარეჯის მონასტრების ნაწილი: „ბურთუბანი“, „დიდი უღახნი“, „ჩინიტიურის“ კოშკის ქვემოთა სამხრეთის მხარე კვლავ აზერბაიჯანის შემადგენლობაში დარჩა. ეს დროებითი გამიჯვნა იყო და შემდეგ უნდა დაზუსტებულიყო სასაზღვრო-სადემარკაციო ხოლი, მაგრამ მერე ისე განვითარდა მოვლენები, რომ არც საქართველოს და არც აზერბაიჯანს ამ საკითხზე ყურადღება აღარ გაუმახვილებია. ორივე რესპუბლიკა ერთ დიდ სახელმწიფოში — საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში იყო გაერთიანებული და არავითარ სასაზღვრო დავას არ ჰქონდა ადგილი.

ყველა ისტორიული წყაროს მიხედვით, აქ 25 კილომეტრის სიგრძეზე არსებულ კლდეში ნაკვეთი თუ ქვითკირის ნაგებობანი ერთი დიდი სამონასტრო კომპლექსის შემადგენლობაში იყო გაერთიანებული და არაფერს უღაგია ამ მონასტრის კუთვნილების შესახებ. ყველა წერილობითი დოკუმენტითა თუ ზეპირი გადმოცემით დგინდება, რომ იგი ქართველების მიერ იყო აშენებული VI საუკუნის შუა წლებიდან. ამას თვით ამ მონასტრების არქიტექტურა, იქ არსებული ლაპიდარული (ქვაზე და კლდეზე დაფიქსირებული) წარწერებიც ადასტურებს.

თუ მაინც ისმის კითხვა, ვის მიერ ან როდის არის აგებული როგორც ჩინიტიურის კოშკი, ისე სხვა სამხედრო თავდაცვით-საფორტიფიკაციო ნაგებობები, ამის შესახებ არსებობს უამრავი წერილობითი წყაროები, სიგელ-გუჯრები, სამეცნიერო ლიტერატურა როგორც ქართულ, ისე რუსულ ენებზე. 1690 წელს დავით გარეჯის მონასტრების წინამძღოლად დანიშნა დიდი ქართველი მამულიშვილი ონოფრე მატუტაძე. მას ისტორიამ დიდი ფუნქცია დააქისრა — აელორძინებინა დავით გარეჯა და იგი გადაექცია არა მარტო სულიერი და მატერიალური კულტურის ცენტრად, არამედ სამხედრო-თავდაცვით სიმაგრედ. მისი წინამძღვრად დანიშნისთანავე ირანელები-სა და თურქოსმალები-საგან წაქეხებულმა ლეკებმა რამდენჯერმე დაარბიეს დავით გარეჯა და დახოცეს იქ მოღვაწე სწავლული ბერები. ამიტომ იყო, რომ მაშინდელი ქართლ-კახეთის მმართველმა

წრებმა დიდი ძალისხმევა გამოიჩინეს და დაიწვეს დავით გარეჯის გამაგრება სამხედრო თვალსაზრისით. სწორედ ონოფრე მატუტაძის დიდი მცდელობითა და შეწევნით აშენდა 1695 წელს სათვალთვალ კოშკები და გალავანი, რომელიც გარს ატყვია დავითის ლავრას, ნათლისმცემლის მონასტერს. რაც შეეხება ჩინიტიურის კოშკს, ის აგებული იქნა ყველაზე თვალსაზრისით სტრატეგიულ სიმაღლეზე, რომელიც დავით გარეჯის მონასტრის დაპყრობის შემოდან და მტრის მოახლოებისთანავე სპეციალური ცეცხლის ანთებით ამცნობდა სხვა კოშკებს მტრის მოახლოებას.

დავით გარეჯამ უდიდესი როლი შეასრულა, როგორც ქართული კულტურის გადარჩენის, ისე საერთოდ საქართველოს სახელმწიფოებრიობის გადარჩენის დიდ საქმეში. მთელი შუა საუკუნეები აქ ჩაუქრობელ ლამაზივით ენთო ქართული ცნობიერების შექურა. დავით გარეჯა წარმოადგენდა ქართველი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის ცენტრს, ქართველი მეფეები აქედან იღებდნენ პერსონალურ ომებში ხსნისა და მტერზე გამარჯვების ძირითად რჩევებს და რაც მთავარია — დავით გარეჯა იყო ბასტიონი აღმოსავლური ურდოების შემოსევის შესაჩერებლად, ქართული სახელმწიფო სახსრებს არ იშურებდა დავით გარეჯის მონასტრის აღდგენა-აღორძინებისათვის, ვინაიდან ეს იყო წმინდა-წმინდა ადგილი საქართველოსათვის და რაც მთავარია ქართველ მეფეთა ძვალშესალაგიც. განა შეიძლება ვინმეს ენა მოუბრუნდეს და თქვას: ეს მიწა-წყალი ჩემი საკუთრებაა და ეს მონასტრები ძველმა ალბანელებმა ააშენესო. ეს ბოდიშა და მას პროვოკაციის სუნი უდის.

ვისთვისაა ე.წ. „ჩაქვის გათავაშვა“?!

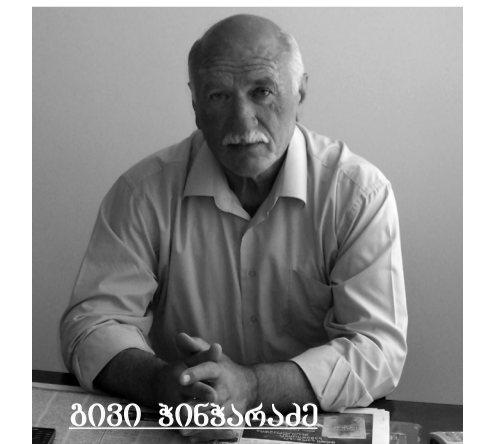
საღვთო აპარატის ქვითრების გათავაშვით 10, 20, 50, 100, 10 000, 50 000 ლარის მოგების სურვილმა იმდღეა საგარეჯოელებშიც, მაგრამ... როგორც ჩანს, ნაკლები სურვილი არც საღვთო აპარატის მფლობელებს აქვთ და თუ ადრე საღვთო აპარატის ქვითარს ძალით გაძღვედნენ ან პირველს უშვებდნენ ცელო-

ნანა ქურდოვანიძე

ფანის „პარკებში“, ახლა პირიქითაა, დიდხანს დგახარ და ელოდები, იქნებ როგორმე „გაიხსენოს“ დახლსმდამა მღვარმა და მოგცეს ე.წ. „ჩეკი“. იქნებ შემოგვედლოს ვინმე, თავად ინდემწარმე განა რამდენი ქვითრის მონაგებს აიღებს, ხომ „გაიყიდა“ მისი ნამოქმედარი, მაგრამ პრობლემას ვერც ამაში ხედავენ, მაინცდამაინც, თავად არ აიღებს მონაგებს, რადგან სავაჭრო ობიექტი მის სახელზეა გაფორმებული, სხვები ხომ არიან, სხვისი პირადობით, სხვისი დახმარებით აიღებს. თუმცა, მთავარი ავიწყდებათ ამ „მართონში“ ჩაბმულებს, შესაბამისი სამსახურის მუშაკებს არ ავიწყდებათ შემოწმება და ერთ დღესაც 10 ლარის ნაცვლად, იქნებ 10000 ლარიან ჯარიმასაც „გამოჰკრას ხელი“ ინდემწარმემ?! ჩვენ კი, მყიდველს, მომხმარებელს ჩეკების გათავაშვის შესვეურები გვაფრთხილებენ: „არ აქვს მნიშვნელობა,

რას ვიდუმლობთ, ან რამდენს ხარჯავთ, მოითხოვეთ ჩეკი და მიიღეთ მონაწილეობა ჩეკების გათავაშვაში“. საგარეჯოელებმა ნანა ქურდოვანიძემ ერთ დღეს 10 ლარი მოიგო, მერე დღეს — 20. როგორც ჩანს, იმ მაღალიაში, სადაც მან კვების პროდუქტები შეიძინა, მომხმარებელთან მართლაც კეთილსინდისიერი მომსახურებაა. ნანა ქურდოვანიძე: შევიძინე კვების პროდუქტი და 1,50 ლარიანი ქვითრით მოვიგე 10 ლარი, ინდემწარმე „მარიამ ქერივიშვილის“ საცხობში შექენილი ფუნთუშებით სამლარიანი ქვითარი დამიბრუნეს, რითაც 20 ლარი მოვიგე. ძალიან გამიხარდა, ყოველდღეურად მიწევს საკვები პროდუქტების შექენა, მაგრამ, შეიძლება ითქვას, ქვითრებს ბევრი გამყიდველი აღარ იძლევა. ნინო ჭიაბერაშვილი: — შევიძინე „დი-

ნინო ჭიაბერაშვილი

როლი“ და როცა ქვითარი გავსინჯე, აღმოჩნდა, რომ 20 ლარი მოვიგე. გივი ჭინჭარაძე: პროდუქტების ყიდვა სხვადასხვა მარკეტებში მიწევს და შეიძლება არ დავაკვირდი, რა შევიძინე იმ დღისით, თანამშრომლებმა გასინჯეს და 20 ლარის მოგება გვიჩვენა ქვითარმა.

მეგობრული საბარჯლო

ჩემი ბავშვობის ქალაქი

ჩემი – დათიკო უფროსი ყოფილა. დღევანდელ ცენტრთან სიახლოვეს, ყოფილი სტალინის ქუჩაზე, „ლილეს“ შენობის ადგილზე ვინმე ყანდარელისგან შეუსყიდია პატარა ხის სახლი, სადაც მალე გადმოსახლებულა კიდევ ცოლთან და პატარა შვილთან ერთად. მაგრამ რადგან აქ ადგილს, როგორც ძველები იტყვოდნენ, „დაუცლია“ და პატარა ვაჭიშვილი გარდაცვლია, გადაუწვევტია, სხვა ადგილზე გადასულიყო. მას დღევანდელი ავთიაქის (ავერსი) ადგილზე ქვა-ლორდისაგან გაუწმენდია გორაკის ძირი, მოუსწორებია და გზის პირას ახალი ქვიტიკის სახლის შენობა დაუწვია, ძველისთვის კი ცვეხლი წაუკიდებია და დაუწვია. ამ ახალ სახლში მოვევლინე ამ ქვეყანას. სულ მალე კი დიდი სამამულო ომი დაიწყო და მამა-ჩემი ომის დამთავრებამდე არ გამიცვინია. ასე გაგვზარდა დედამ ტანჯვა-წვალებით ორი პატარა შვილი. ჩვენ ტყიდან შეშა-

რომელიც არანეველებრივად უკრავდა პიანინოს. ქალაქის განაშენიანების შემდეგ ეს გვარები სხვა ადგილებზე გადასახლდნენ. კარგად მახსოვს, როგორ გადაუწვიტეს კომუნისტებმა ჩვენს სამოსახლო ტერიტორიაზე დღევანდელი საცხოვრებელი კორპუსების მშენებლობა. მათ ჩვენი სახლისა და ადგილის სანაცვლოდ მამამემ შესთავაზეს სხვა ადგილი და სახლი, მაგრამ მან ადგილზე დარჩენა ისურვა და ამ ახალ „ავთიაქის“ კორპუსში გამოგვიყვეს ორი ბინა, სადაც დღესაც ვცხოვრობთ. სხვათა შორის, ჩემი ხელით დარგულია ის კაკლის ხე, რომელიც ახლაც დგას ავთიაქისა და ყოფილი ბანკის შენობის წინ.

– თქვენი ბავშვობისდროინდელი ქალაქის შესახებ რა შემორჩა თქვენს მეხსიერებას?

– მამის საგარეჯო უფრო დიდ სოფელს ჰგავდა, ვიდრე ქალაქს. პატარა „ბელეტაუზე“ წამოსკუპებული კრამიტის-სახურავიანი ფიცრული და ქვიტიკის სახლებით, შემოულობავი ეზოებითა და ნაკვეთებით.

ზაფხულობით ქალაქის ცენტრზე, დღევანდელი ერეკლე II-ის ქუჩაზე ქვით მოპირკეთებულ სანიადვრე არხებში მორაკრაკებდა ცივი წყლები, რომელიც

ვინჩი მოგვქონდა, დედა პურს აცხოვდა და მეზობელ ქალს ბაზარში აყიდივინებდა. ეს ბაზარი ტერიტორიულად ყოფილი რესტორან „გარეჯისა“ და დღევანდელი სამუსიკო სკოლის ტერიტორიის ნაწილზე იყო განთავსებული. მახსოვს, რომ ამ ბაზარში ხორცი მხოლოდ კვირა დღისით იყიდებოდა ხოლმე. გვერდით იმართებოდა ე.წ. „იარაგები“, სადაც იყიდებოდა ნახშირი ტანსაცმელი და ნივთები. მის სიახლოვეს იყო „დაბახანა“ და საქონლის სასაკლაო. დაბახანაში ახალი ტყავის სანაცვლოდ გვაძლევდნენ გამოყვანილ ტყავს, რომლისგანაც მოსახლეობა ქალამებს „ამონისხამდა“ ხოლმე.

ომის დამთავრების შემდეგ საგარეჯოში დაბრუნებული მამამემ სხვადასხვა პასუხსაგებ თანამდებობებზე მუშაობდა, მაგრამ მალე დედამემ გარდაიცვალა და დავობდით. ამ უბედურებას ისიც დაერთო, რომ ორგულმა ადამიანმა ისარგებლა მამამემის სამუშაოზე არყოფნით და საგარეჯოს „ზაგოზურნოს“ საწყოებიდან უწმირად ხორბალი გაიტრანა და სულ უდანაშაულო მამამემი ციხეში მოჰყვა, საიდანაც ორი წლის შემდეგ გაათავისუფლეს.

– თქვენს სიახლოვეს კიდევ ვინ სახლობდა საგარეჯოს ცენტრში, თუ გახსოვთ თქვენი მაშინდელი სამეზობლო?

– როგორ არა. კავთუაშვილების გარდა, აქ სახლობდნენ მარიაშ, ტარიელ და თეხიკო მეთიფარიაშების მამა-პაპა, დღევანდელი რაკავშირის შენობის უკან გიორგი ქვლივიძე, აღმოსავლეთის მხრიდან გზის გადასწვრივ მთვარაძეები, ყანდარელები, უფრო მოშორებით მეზვრიშვილები, მჭკედლი შვილები, ლაფაჩიშვილები, ბედიანაშვილები, დღევანდელი კულტურის სახლის ტერიტორიაზე სახლობდნენ ტეტიაშვილები, ძაბილაშვილები, ფირყულაშვილები, რესტორან „გარეჯის“ ადგილზე ლაზაშვილები, ჯავახიშვილები – „ცალთვალა მიხორ“ და ბიძინა. განსაკუთრებით ჩამრჩა მეხსიერებაში „ცალთვალა მიხორ“ – შესანიშნავი და ვირტუოზი მუსიკოსი,

ვანდელი კულტურის სახლისა და მუნიციპალიტეტის გამგეობის ტერიტორიაზე არსებული დასასვენებელი ბაღი, თავისი ეგზოტიკური მცენარეულობითა და მოქანავე სავარძლებიანი „კარუსელით“, წყლის აუზით, სადაც ბავშვები ზაფხულობით ებანაობდნენ.

კარგად ჩამრჩა მეხსიერებაში დღევანდელი პირველი საბავშვო ბაღის ტერიტორიაზე არსებული დასასვენებელი ბაღი და წყლის საბანაო აუზი. მის ცენტრში კომუნისტებს აღმართული ჰქონდათ პროლეტარიატის ბელადის ძეგლი, რომლის გარშემო მაშინდელი კომკავშირელები და წითელყვავილებიან პიონერები აწვობდნენ სხვადასხვა კომუნისტური დღესასწაულების აღმნიშვნელ საზეიმო ღონისძიებებს. მათი მუშაობის ძირითადი ცენტრი კი რესტორნის ადგილზე აშენებული პიონერთა სასახლე იყო. ბაღის გადასწვრივ, მოპირდაპირე მხარეს გახსნილი იყო დაწვებითი, ოთხკლასიანი სკოლა, სადაც ორი მასწავლებელი ტასო ტაბატაძე (მოჭიდავე ცივი ტაბატაძის მამიდა) და ბაკიშვილი მუშაობდნენ.

– თქვენც ამ სკოლის აღსაზრდელი ხართ, ასე კარგად რომ გახსოვთ იმდროინდელი ამბავი?

– არა, მე ამ სკოლის მოსწავლე არ ვყოფილვარ. მე ვსწავლობდი საგარეჯოს რვაწლიან სკოლაში, რომელიც დღევანდელი მეორე საჯარო სკოლის ადგილას იდგა. აქ ჩვენი კლასის დამრიგებელი იყო არჩილ ქვლივიძე. ეს სკოლა ბელეტაუზე – ერთსართულიანი იყო, უკანა მხარეს დატანებული ფანჯრებით, საიდანაც ვაკვეთილების გასაცდენად ბიჭები პირდაპირ ქუჩაში ვხტებოდით ხოლმე და იმ დროს შემოსული კინოფილმ „ტარზანის“ გავლენით, ყველა „არჩილას ტარზანებს“ გვეძახდა.

სკოლას აღმოსავლეთიდან ესაზღვრებოდა დღესაც არსებული ორსართულიანი შენობა, რომელშიც რაკოების მდივნები და აღმასკომის თავმჯდომარეები ცხოვრობდნენ.

– იმდროინდელ საგარეჯო და საყოფაცხოვრებო ობიექტებიდან რა გახსენდებათ უფრო მეტად?

– ეს ობიექტები ძირითადად ჩვენი სახლის მოპირდაპირედ, საგარეჯოს ცენტრში იყო განლაგებული, დღევანდელი დასასვენებელი ბაღის ტერიტორიაზე. პურის საცხობი, სტამბა, ფოსტა-ტელეგრაფი, მონაკავშირის მაღაზია, ღოსაფის საზოგადოება, შემსალარო, ერთმანეთის მიყოლებით სხვადასხვა პატარა-პატარა შენობებსა და „მთვარაძეების“ ყოფილი სახლების სართულებზე იყო განლაგებული.

ჩემს მეხსიერებას დღესაც ნათლად შემორჩა სტამბაში ასაწობ შრიფტებთან მოფუსფუსე, ცხვირზე „სათვალე ჩამოკოსებული“ პეტრე ნუგეშიძე, ღვინის წურტის გამყიდველი „ძია კოლა“ – თავისი დიდრიფი თეთრი უღვავაშებით, კუზიანი „მეხაშე არჩილა“ მთვარაძე, მის მიერ გაკეთებული ხაშის დაუვიწყარი გემოთი, მონაკავშირის მაღაზიაში 16 მანეთად ნაყიდი 16 კალიბრიანი სანადირო თოფი, რომლითაც ჩიტებსა და შაშვებს დავევედით მოსაკლავად თვალთხეცსა და ტიკაურაზე ატეხილ ბალებსა და მავკლიანებში.

გივი დაპახიშვილი
დასასრული შემდეგ ნომერში

26 მაისი საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეა!
დაამოუკიდებელი საქართველოს ორი წელი
ბარკა-ქახეთში (1918-1921 წწ.)

ალექსანდრე ელერაშვილი,
მწერალი და საზოგადო მოღვაწე
ისტორიკოსი

საქართველო დამოუკიდებელ, დემოკრატიულ რესპუბლიკად 1918 წლის 26 მაისს გამოცხადდა და მან დაახლოებით ორწელიწადნახევარი იარსება...

საქართველო თავისი ახლადმოპოვებული დამოუკიდებელი არსებობის პირველი დღეებიდანვე კვამლში გაეხვია...

იმ დროს, როდესაც მიულ საქართველოში მიმდინარეობდა ბრძოლა და შფოთი ერთიანი, დამოუკიდებელი, დემოკრატიული საქართველოს შექმნისათვის...

მაშინდელი გარე-კახეთი ადმინისტრაციულად შედიოდა თბილისის გუბერნიის, თბილისის მაზრის, თელავის მაზრის, თიანეთისა და სიღნაღის მაზრების შემადგენლობაში...

მაშინდელი გარე-კახეთი ადმინისტრაციულად დაყოფილი იყო სასოფლო თემებად...

საგარეჯო თავისი სოფლებით 1828 წლამდე შედიოდა თბილისის მაზრის სართიჭალის საბოქაულოში...

საქართველოში 1918 წლის 26 მაისიდან, დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ, ადმინისტრაციული მმართველობა კვლავ ისეთივე დარჩა...

საქართველოს დამოუკიდებლობა ისე მოკლე დროს - ორ წელზე ცოტა მეტ ხანს არსებობდა, რომ რესპუბლიკის ხელმძღვანელობამ ვერ შეძლო დიდი მასშტაბის რეფორმების განხორციელება...

მთელ გარე-კახეთში ფუნქციონირებდა ორი სახალხო თეატრი - საგარეჯოსა და ხაშში. რაც შეეხება სახალხო განათლებას, გარე-კახეთში ფუნქციონირებდა 11 დაწესებულება...

დაწყებითი ტიპის სკოლები ფუნქციონირებდა სოფლებში: კაკაბეთში, მანავში, გიორგიწმინდაში, საგარეჯოში, პატარაქეულში, ხაშში, სართიჭალაში, უჯარმაში, მარტყოფში, გომბორსა და ნინოწმინდაში...

სახალხო განმრთვლობის დარგში მთელ გარე-კახეთში არსებობდა ერთი საექმო პუნქტი და ერთი აფთიაქი, სადაც ერთი ექიმი, ერთი ფერწალი და ერთი...

თიცი პროვიზორი ემსახურებოდა აღნიშნულ სოფლებს, რაც მინიმალურადაც კი ვერ აკმაყოფილებდა მოსახლეობის მოთხოვნილებას...

1918-1921 წლებში გარე-კახეთში ვერც სოფლის მეურნეობა და მრეწველობა გამოირჩეოდა თავისი სამეურნეო შედეგებით...

სოფლის მეურნეობაში საკმაოდ დიდი ადგილი ჰქონდა დათმობილი დრომომულ, ფეოდალურ, სამონასტრო-საეკლესიო მიწათსარგებლობის ფორმებს...

რაც შეეხება ადგილობრივ მრეწველობას, გარე-კახეთში - უჯარმაში გლავბერის მარიდის მწარმოებელი ქარხანა ჰქონდა მოსკოველ, რუს მეწარმეს ბახმეტივეს...

კაპიტალისტური წარმოება წამოიწყო ბაღდაურში მემამულე მალხაზ ანდრონიკაშვილმა...

სურათში: ნიკოლოზ ყორდანაშვილი, რომელიც მე-11 რუსულ არმიას 1921 წელს საგარეჯოში შემოუძღვა

პიღროელექტროსადგური, რის ბაზაზეც ააშენა თანამედროვე ელექტროსადგური...

გარე-კახეთში არსებობდა მრავალი წერილი - აგურის, კრამიტის, ქვევრებისა და საყოფაცხოვრებო ჭურჭლის მწარმოებელი წერილი...

1918-1921 წლებში საქართველოში შექმნილმა დამოუკიდებელმა დემოკრატიულმა რესპუბლიკამ მცირე ხანს, ორწელიწადნახევარს იარსება...

საქართველოს ჭეშმარიტი დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლა ათასობით ქართველი პატრიოტის სიცოცხლე შეეწირა...

როსტომაშვილები, პატარაქეული: ყუშიტაშვილები, ელერაშვილები, ჯილაურები, ხაშქელი: ნახუცრიშვილები, იმედაშვილები...

ქაბუკად დარჩა მარად ბიგლა ბუზარიაშვილი

18 წლის წინ საგარეჯოს ქუჩებში დადიოდა ახოვანი, ლამაზი, ქართული გუნის საუკეთესო გამოვლინება - ახალგაზრდა ვაჟაკი, რომლის მსგავსი ფიზიკური თუ სულიერი სილამაზით ქართველებს თავი მოგვწონს...

მართალთა შინა ნიაღვი

ელი როინ ყორდანაშვილის დახმარებით, ხოლო შემდეგ უფროსი ძმის რამაზის ინიციატივით გიგლა მძალევი მოსიხა და საკმაოდ წარმატებულად - თავისუფალ ჭიდაობაში (აქვე აღვნიშნავთ, რომ გიგლას უფროსი ძმა რამაზი თავის დროზე იყო ახალგაზრდებში საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი, მსოფლიო პირველობის პრიზიორი...

ნინელი ქელივიტი - საგარეჯოს II საჯარო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი, გიგლა ბუზარიაშვილის პედაგოგი - გიგლა გამოირჩეოდა არა მარტო არაჩვეულებრივი ფიზიკური მონაცემებით...

გია ბედიასვილი - საგარეჯოს სპორტული გაერთიანების უფროსი: - სამწუხარო ფაქტია, რომ მხოლოდ 22 წელი იცოცხლა საგარეჯოს ჭიდაობის აღიარებული სკოლის ერთ-ერთმა შესანიშნავმა წარმომადგენელმა...

ბუჩამ მკაფლიაშვილი

ჩემო კეთილო და კარგო კაცო გურამ! გილოცავ დაბადების დღეს, დმურთმა ნათელაში ამყოფოს შენი სული...

